

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ Мелітопольського державного
педагогічного університету імені
Богдана Хмельницького
від 2023 року №

УХВАЛЕНО

На засіданні Вченої ради
Мелітопольського державного
педагогічного університету імені
Богдана Хмельницького
від 2023 року протокол №
Голова Вченої ради

_____ А. М. Солоненко

ПОЛОЖЕННЯ

про освітню програму підготовки здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького

1. Загальні положення

1.1. Положення про освітні програми підготовки здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького (далі – Положення) визначає порядок розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду (оновлення) та закриття освітніх програм для провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького (далі – Університет).

1.2. Положення розроблено відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519), Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365), Порядку підготовки здобувачів

вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, Положення про акредитацію освітніх програм, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 року № 977 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08 серпня 2019 р. за № 880/33851, наказу МОН від 1 лютого 2021 року № 128 «Про затвердження Вимог до міждисциплінарних освітніх (наукових) програм» зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 квітня 2021 року за № 454/36076, Статуту Університету, нормативних документів Університету та ґрунтується на таких матеріалах: Довідник користувача ЄКТС, Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти, Рекомендації Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

1.3. Освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова) програма – це єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій). Освітня програма може визначати єдину в її межах спеціалізацію або не передбачати спеціалізації. Обсяг освітньої програми визначається в кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС). Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин.

1.4. Вид освітньої програми залежить від рівня, на якому вона реалізується:

- освітньо-професійна програма – для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;
- освітньо-професійна програма або освітньо-наукова програма – для другого (магістерського) рівня вищої освіти;
- освітньо-наукова програма – для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

1.5. Освітня програма започатковується в межах ліцензованої спеціальності або може бути міждисциплінарною. В рамках однієї спеціальності може бути

реалізовано декілька освітніх програм.

1.6. Міждисциплінарна освітня програма передбачає опанування знання, що знаходиться на межі галузей знань, спеціальностей та/або належить до кількох спеціальностей, які і визначають її предметну область. Інформація про відповідні галузі, спеціальності зазначається в документі про здобуту вищу освіту, що видається після успішного завершення програми, як елемент опису освітньої кваліфікації. Зміст міждисциплінарної освітньої програми має відповідати предметній області, визначеної цими галузями, спеціальностями.

1.7. Програма вважається міждисциплінарною, якщо обсяг освітніх компонентів в кредитах європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС), що може бути співвіднесений з відповідними спеціальностями (галузями), які визначають її предметну область, є приблизно однаковий. У випадку домінування одного з таких компонентів програму слід віднести саме до відповідної спеціальності (галузі), а не вважати міждисциплінарною.

1.8. Міждисциплінарні освітні (наукові) програми можуть створюватись із залученням до предметної області всіх галузей та спеціальностей, крім тих, що входять до Переліку спеціальностей, здобуття ступеня освіти з яких необхідне для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 22 травня 2020 року № 673, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 09 червня 2020 року за № 502/34785.

1.9. Міждисциплінарна освітня (наукова) програма проєктується так, щоби забезпечити досягнення обраних основних результатів навчання з числа тих, які передбачено стандартами спеціальностей, що складають її предметну область, формування компетентностей згідно з відповідним кваліфікаційним рівнем Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», та присвоєння відповідного ступеня вищої освіти в міждисциплінарній області (без присвоєння ступенів вищої освіти за кожною зі спеціальностей, що визначають її предметну область).

1.10. Міждисциплінарна освітня (наукова) програма проєктується так, що особи, які здобули освіту за цією програмою, користуються усіма професійними правами, визначеними законодавством з урахуванням міждисциплінарного характеру здобутої освіти, та академічними правами, передбаченими для осіб, які здобули освіту такого ж рівня за галузями і спеціальностями, що формують її предметну область. Вибір форми реалізації міждисциплінарної освітньої (наукової) програми (форми здобуття освіти) здійснюється з урахуванням обмежень, передбачених стандартами вищої освіти для відповідних спеціальностей (галузей) і рівнів освіти.

1.11. Освітні програми Університету орієнтовані на здобувача вищої освіти, створюють умови для формування індивідуальних траєкторій навчання та спрямовані на розширення можливостей особи щодо працевлаштування та подальшого навчання із вищим рівнем автономності. Освітні програми Університету запроваджуються згідно з Переліком галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 7 липня 2021 р. № 762), на рівнях вищої освіти в межах ліцензії на провадження освітньої діяльності Університету з дотриманням вимог відповідних стандартів вищої освіти (далі – СВО).

1.12. Запровадження освітньої програми (далі – ОП) здійснюється за умови відповідності цілей ОП місії та стратегії розвитку Університету, за наявності запиту від стейкхолдерів, з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту. Освітня програма може бути розроблена чи реалізована випусковою кафедрою самостійно або разом з іншими кафедрами Університету чи з іншими закладами вищої освіти України, зарубіжжя або їх структурними підрозділами відповідного профілю.

1.13. Пропозиції щодо відкриття (закриття) освітньої програми в межах ліцензованої спеціальності оформлюються у вигляді витягу із протоколу засідання кафедри, яка її ініціює (реалізує) або міжкафедрального засідання,

розглядаються за процедурами, визначеними даним Положенням, й виносяться на розгляд Вченої ради Університету.

1.14. Освітня програма розробляється групою розробників освітньої програми на підставі вимог стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю здобувачів вищої освіти. У разі відсутності стандарту освітня програма розробляється групою розробників освітньої програми на підставі рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти в Європейському просторі вищої освіти (ESG-2015) та згідно з Національною рамкою кваліфікацій. Гарант освітньої програми та склад групи розробників освітньої програми призначаються наказом ректора Університету на підставі подання завідуючого кафедри, на якій планується здійснювати підготовку за відповідною освітньою програмою, погодженого з керівником інституту/факультету.

1.15. Освітня програма затверджується Вченою радою Університету та вводиться в дію наказом ректора з наступного навчального року.

1.16. Освітня програма оприлюднюється на сайті Університету до початку прийому на навчання до Університету відповідно до Правил прийому.

1.17. Університетом у якості складової спеціальностей може визначатися спеціалізація (предметна спеціалізація), яка передбачає профільну спеціалізовану освітньо-професійну, освітньо-наукову програму підготовки здобувачів вищої освіти.

1.18. Для спеціалізацій, запроваджених Університетом у межах ліцензованої спеціальності, розробляється відповідна освітня програма спеціалізації (предметної спеціалізації) – окрема композиція освітніх компонент, методів, результатів навчання, які в сукупності забезпечують як обов'язкові, так і додаткові результати навчання та компетентності випускника освітньої програми.

1.19. Освітні програми спеціалізацій у межах спеціальності мають забезпечити реалізацію стандартизованих компетентностей та результатів навчання для даної спеціальності, додаткових компетентностей і результатів навчання спеціалізації.

1.20. Назви освітніх програм повинні мати ознаки (ключові слова) назви

відповідної спеціальності (спеціалізації, спеціалізацій), припускаючи повний збіг або використання парафраза, або за змістом відповідати цим назвам з урахуванням особливостей реалізації освітніх програм на основі сформованих кадрового, науково-методичного та матеріально-технічного потенціалу закладу вищої освіти, його академічних традицій, інших особливостей освітнього процесу (спільне та подвійне дипломування, використання іноземних мов в освітньому процесі тощо). У назвах освітніх програм також можуть зазначатись:

- назви типів програм підготовки бакалаврів і магістрів, що передбачені Міжнародною стандартною класифікацією освіти;
- назви професій та професійних назв робіт за Національним класифікатором «Державний класифікатор професій ДКП 003:2010», нових професій, які систематично зустрічаються в оголошеннях роботодавців або існують інші переконливі докази їх існування або попиту на них в майбутньому і для яких здійснюється підготовка здобувачів освіти в межах цієї освітньої програми (якщо освітня програма спрямована на присвоєння чи підготовку до присвоєння відповідних професійних кваліфікацій);
- назви ключових спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, які відображені в стандарті (проекті стандарту) вищої освіти і є характерними саме для цієї освітньої програми, форми здобуття освіти, року набору тощо.
- при цьому необхідно уникати конфлікту назв, зокрема, не використовувати повністю або частково назви інших галузей освіти та спеціальностей (включаючи застарілі назви спеціальностей, які не відповідають даній спеціальності), характерних для них професій і професійних назв робіт, ключових спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, назв освітніх програм;
- використання однакових чи практично однакових назв освітніх програм за різними спеціальностями є неприпустимим.

1.21. На підставі освітньої програми в Університеті групою розробників (проектною групою) освітньої програми розробляються навчальні плани. До розробки навчальних планів долучаються представники директорату,

деканату, навчального відділу, заочного відділу, відділу аспірантури та докторантури. Навчальний план освітньо-професійних програм візують: гарант освітньої програми, завідувач випускової кафедри, директор інституту/декан факультету, начальник навчального відділу. Навчальний план освітньо-наукових програм візують: гарант освітньої програми, завідувач випускової кафедри, директор інституту/декан факультету, начальник навчального відділу аспірантури та докторантури.

1.22. Навчальний план разом з оновленням освітньої програми затверджує ректор Університету. Навчальний план визначає перелік освітніх компонентів у кредитах ЄКТС, послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю, форми атестації. Для конкретизації планування навчального процесу на кожний навчальний рік директорат/деканат (для денної форми навчання) та заочний відділ (для заочної форми навчання) формує робочий навчальний план відповідно до Положення про освітній процес. Робочий навчальний план затверджується ректором Університету. У разі оновлення освітньої програми і затвердження нового навчального плану навчальний процес здійснюється за ним на всіх курсах. Відповідно, при оновленні навчального плану, мають бути оновлені (за необхідності) і навчальні плани старших курсів, що підтверджується рішенням випускової кафедри.

1.23. Гарант освітньої програми забезпечує якість освітньої програми. Гарант освітньої програми – це науково-педагогічний або науковий працівник, який/яка працює за основним місцем роботи в Університеті, має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною чи спорідненою до освітньої програми спеціальністю, або належний досвід роботи в галузі.

1.24. За впровадження освітнього процесу за освітньою програмою відповідає завідувач випускової кафедри за спеціальністю та керівник інституту/факультету.

1.25. Освітня програма розміщується на сайті Університету та зберігається на випусковій кафедрі, а її копії – в навчальному відділі (для освітніх програм

третього освітнього рівня – у відділі аспірантури і докторантури).

1.26. Освітня програма та її навчальний план використовується для формування індивідуальних навчальних планів здобувачів вищої освіти, формування силабусів освітніх компонентів, програм практик, змісту індивідуальних завдань, визначення інформаційної бази для розроблення засобів діагностики, підготовки звіту самооцінювання для проведення акредитаційної експертизи освітньої програми, зовнішнього і внутрішнього контролю якості освітнього процесу.

1.27. Користувачами освітньої програми є абітурієнти, здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники Університету, роботодавці та інші стейкхолдери.

1.28. Мовою освітнього процесу за освітньою програмою в Університеті є державна мова, при цьому одна або кілька дисциплін можуть викладатися кримськотатарською мовою та іншими мовами корінних народів України, або іншими (іноземними) мовами.

2. Опис освітньої програми

2.1. Освітня програма підготовки здобувачів вищої освіти має таку структуру:

2.1.1. Титульний аркуш

2.1.2. Лист погодження.

2.1.3. Передмова (склад групи розробників освітньої програми, члени робочої групи зі складу стейкхолдерів та роботодавців, члени робочої групи зі складу здобувачів, склад рецензентів із зовнішніх стейкхолдерів, відомості про оновлення освітньої програми).

2.1.4. Профіль освітньої програми:

2.1.5. Загальна характеристика: інформація (назва ЗВО та структурного підрозділу, рівень вищої освіти, ступінь вищої освіти, галузь знань, спеціальність, обмеження щодо форм навчання, освітня кваліфікація, кваліфікація в дипломі, передумови, мова викладання, опис предметної області, академічні права випускників)

2.1.6. Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою.

2.1.7. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

2.1.8. Мета освітньої програми

2.1.9. Характеристика освітньої програми (орієнтація освітньої програми, основний фокус освітньої програми, особливості програми)

2.1.10. Придатність випускників до працевлаштування, подальше навчання

2.1.11. Викладання та навчання, оцінювання

2.1.12. Очікувані програмні результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти.

2.1.13. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

2.1.14. Ресурсне забезпечення реалізації програми (кадрове забезпечення, матеріально-технічне забезпечення, інформаційне та навчально-методичне забезпечення)

2.1.15. Академічна мобільність (національна кредитна мобільність, міжнародна кредитна мобільність, навчання іноземних здобувачів вищої освіти)

2.1.16. Перелік компонентів освітньої програми та їх логічна послідовність (перелік компонентів ОП, структурно-логічна схема ОП)

2.1.17. Атестація здобувачів вищої освіти: форми атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності); вимоги до публічного захисту, демонстрації (за наявності), вимоги до атестаційного екзамену.

2.1.18. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми.

2.1.19. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми.

2.1.20. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

2.1.21. Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма.

2.2. Освітня програма спеціальності (спеціалізації) супроводжується навчальним планом.

2.3. Освітня програма повинна мати чітко сформульовані цілі, що сприяють (корелюють) досягненню місії та стратегії Університету. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм. Опис освітньої програми має відповідати потребам та запитам здобувачів вищої освіти з урахуванням потреб всіх зацікавлених сторін (стейкхолдерів, роботодавців). В опису фокусу освітньої програми може бути враховано роль регіонального контексту.

2.4. Програмні компетентності та результати навчання мають бути сформовані у відповідності до дескрипторів Національної рамки кваліфікацій за відповідним рівнем та стандарту вищої освіти за спеціальністю, відповідати потребам цільових груп та /або запитам ринку праці. У разі додавання відмінних від стандарту програмних результатів, їх досягнення має бути передбачено в освітніх компонентах ОП і узгоджуватися з програмними компетентностями ОП.

2.5. Структура програми та навчальний план мають бути розроблені таким чином, щоб здобувачі вищої освіти змогли досягнути цілей та запланованих результатів навчання за програмою. Програма поділяється на освітні компоненти, кожен з яких забезпечує досягнення загальних цілей програми інтегральної компетентності, програмних компетентностей та запланованих результатів навчання.

2.6. Очевидною має бути роль кожного освітнього компоненту у досягненні програмних результатів навчання на рівні, що відповідає кваліфікації. Кредитний вимір освітніх компонентів має відповідати обсягу робіт, що виконуються здобувачами, та враховувати обґрунтоване поєднання годин аудиторних занять із самостійною роботою здобувача освіти. Мінімальний обсяг

освітнього компонента – 3 кредити.

2.7. Структура програми має дозволяти здобувачеві отримати індивідуальний набір компетентностей (результатів навчання) завдяки широкій пропозиції вибіркового навчальних дисциплін (в обсязі не менше ніж 25% від загального обсягу освітньої програми). Структура програми та навчальний план мають забезпечувати можливість здобувачам вищої освіти брати участь у національній та міжнародній мобільності без збільшення тривалості навчання.

2.8. Перелік освітніх компонентів освітньої програми визначає гарант і проектна група/група забезпечення із врахуванням пропозицій стейкхолдерів, з метою забезпечення всіх програмних результатів, визначених освітньою програмою.

2.9. Науковою складовою освітньо-наукової програми є індивідуальний план наукової роботи здобувача в якому визначається зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення здобувачем власного наукового дослідження, оформлення його результатів у вигляді дипломної роботи (для магістерського рівня) або дисертації (для рівня доктора філософії).

3. Якість освітньої програми

3.1. Якість освітньої програми може бути встановлена за відповідністю наступним критеріям.

3.2. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії Університета. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін та з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

3.3. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти

за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

3.4. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

3.5. Гарант у співпраці з групою розробників формують освітню програму, зміст якої має чітку структуру, а освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми має відповідати предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною). Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством.

3.6. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

3.7. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання. Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

3.8. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та

зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

3.9. Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

3.10. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів у формі силабуса. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

3.11. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

3.12. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

3.13. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

3.14. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

3.15. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу та залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

3.16. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Університет забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової

діяльності в межах освітньої програми.

3.17. Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси. Університет забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою. Університет створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою.

3.18. В Університеті наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

3.19. Університет послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

3.20. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

3.21. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми. В академічній спільноті Університету сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією

програмою.

3.22. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. Університет не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін. Університет своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

3.23. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам студентів та аспірантів і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю. Наукова діяльність здобувачів відповідає напряму досліджень наукових керівників. Університет організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики досліджень здобувачів (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо). Університет забезпечує можливості для залучення здобувачів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо. Наявна практика участі наукових керівників студентів та аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються. Університет забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

4. Порядок розробки і затвердження освітньої програми

4.1. Ініціація розробки освітньої програми в межах ліцензованої спеціальності розглядається на засіданні кафедри (міжкафедральному засіданні, якщо її реалізація це передбачає). За результатами засідання готується подання до ректора Університету від завідуючого кафедри, на якій планується здійснювати підготовку за відповідною освітньою програмою (або головуючого на міжкафедральному засіданні) із пропозицією щодо назви освітньої програми, її мети, відповідності місії та стратегії Університету, доцільності відкриття, складу групи розробників освітньої програми та гаранта освітньої програми.

4.2. Обґрунтування доцільності відкриття освітньої програми містить загальну інформацію про освітню програму (повна назва структурного підрозділу, ступінь вищої освіти та назва кваліфікації, тип диплому та обсяг освітньої програми, рівень вищої освіти, мова(и) викладання, форма (и) навчання), актуальність започаткування ОП, опис регіонального та/або всеукраїнського значення ОП, аналіз відповідності ОП Стратегії розвитку університету, визначає головну специфіку освітньої програми (фокус), аналіз ринку освітніх послуг, обґрунтування наявності попиту на випускників за профілем освітньої програми, обґрунтування можливостей реалізації освітньої програми). Завідувач випускової кафедри готує подання щодо затвердження групи розробників і групи забезпечення освітньої програми.

4.3. Наказом ректора Університету на підставі подання від завідуючого кафедри, на якій планується здійснювати підготовку за відповідною освітньою програмою (або головуючого на міжкафедральному засіданні), призначається гарант освітньої програми, склад групи розробників освітньої програми та визначаються строки розробки освітньої програми. Строки розробки освітніх програм визначаються із урахуванням часу, необхідного для організації її громадського обговорення та початку прийому на навчання до Університету відповідно до Правил прийому. Правила прийому на наступний навчальний рік згідно діючого законодавства затверджуються в Університеті у листопаді.

4.4. Освітня програма разом із навчальним планом розробляється групою

розробників освітньої програми, до складу якої входять: гарант освітньої програми, члени групи розробників освітньої програми зі складу науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, роботодавців (за згодою).

4.5. Гарант освітньої програми на стадії визначення цілей програми та її результатів навчання залучає ключових зовнішніх стейкхолдерів (роботодавці, випускники, професіонали-практики, академічна спільнота та ін.). Результати виявлення та врахування пропозицій стейкхолдерів документуються у вигляді протоколів спільних зустрічей, результатів опитувань, аналізу відкритих джерел, рецензії тощо. Дані документи додаються до освітньої програми й зберігається, у подальшому, разом з освітньою програмою на випусковій кафедрі.

4.6. Гарант освітньої програми погоджує у навчальному відділі (для освітніх програм третього освітнього рівня – у відділі аспірантури та докторантури) навчальний план на предмет дотримання вимог щодо структури та розподілу кредитів за різними складовими (обов'язкова частина та частина вільного вибору студентами, розподіл дисциплін за видами занять, семестрами, формами контролю тощо).

4.7. Гарант освітньої програми представляє проект освітньої програми для оприлюднення на офіційному сайті Університету для його громадського обговорення не пізніше як за один місяць до розгляду. Після завершення строків громадського обговорення (не менше місяця) представляє узагальнену таблицю пропозицій та зауважень до освітньої програми, отриманих під час обговорення, для розміщення її на офіційному сайті Університету на період одного тижня; організує впродовж цього тижня розгляд усіх пропозицій та зауважень щодо їх включення до освітньої програми або відхилення з відповідним обґрунтуванням (при підготовці рішення група розробників освітньої програми може залучати різні групи стейкхолдерів).

4.8. представляє доопрацьований проект освітньої програми разом із рішенням по висунутим під час обговорення пропозиціями і зауваженнями на розгляд випускової кафедри. Рішення оформлюється у вигляді витягу з протоколу засідання кафедри і разом з проектом освітньої програми і супроводжуючими

документами подається до Вченої ради факультету/інституту.

4.9. Рішення Вченої ради факультету/інституту оформлюється у вигляді витягу з протоколу засідання і надаються гаранту освітньої програми впродовж 5 робочих днів з дня подання проекту освітньої програми на розгляд Вченої ради факультету/інституту. При позитивному рішенні Вченої ради факультету/інституту гарант освітньої програми подає копії ухваленого Вченою радою факультету/інституту проекту освітньої програми на розгляд науково-методичної ради Університету та комісії Вченої ради Університету з експертизи якості освітніх програм спеціальностей разом із наступними документами: 1) обґрунтування необхідності відкриття освітньої програми, 2) задокументовані результати виявлення та врахування пропозицій стейкхолдерів у вигляді протоколів спільних зустрічей, результатів опитувань, аналізу відкритих джерел, рецензії тощо, 3) узагальнену таблицю пропозицій та зауважень до освітньої програми, отриманих під час обговорення, 4) витяг з протоколу засідання кафедри щодо результатів обговорення пропозицій; 5) витяг із рішення Вченої ради інституту/факультету, 6) навчальний план.

4.10. Рішення науково-методичної ради оформлюється у вигляді витягу з протоколу засідання науково-методичної ради Університету і надаються гаранту освітньої програми впродовж 3 робочих днів.

4.11. Для аналізу освітньої програми комісія Вченої ради Університету з експертизи якості освітніх програм спеціальностей створює експертну групу у складі не менше 3 фахівців, які впродовж 3 робочих днів приймають рішення щодо відповідності освітньої програми актуальним нормативним вимогам. До складу експертної групи, за потреби, можуть бути включені юрисконсульт, представник відділу кадрів Університету, представники роботодавців, випускники, здобувачі вищої освіти, відповідні фахівці інших закладів вищої освіти. До складу експертної групи не входять фахівці з числа розробників освітньої програми. Рішення комісії Вченої ради Університету з експертизи якості освітніх програм спеціальностей оформлюється у вигляді витягу з протоколу засідання комісії і надаються гаранту освітньої програми впродовж 3

робочих днів.

4.12. Для затвердження Вченою радою Університету гарант освітньої програми готує Лист-погодження, де мають бути візи: гаранта освітньої програми, завідувача випускової кафедри, голови вченої ради інституту/факультету, начальника навчального відділу (для освітніх програм третього освітнього рівня – завідувача аспірантури та докторантури), голови науково-методичної ради Університету, голови комісії Вченої ради Університету з експертизи якості освітніх програм спеціальностей, які підтверджують можливість впровадження освітньої програми в Університеті. Гарант освітньої програми всі документи щодо освітньої програми разом з Листом-погодженням передає секретареві Вченої ради Університету.

4.13. Освітня програма затверджується Вченою радою Університету і впроваджується у наступному навчальному році наказом ректора. Документи освітньої програми після затвердження Вченою радою Університету разом із витягом із протоколу засідання Вченої ради передаються секретарем Вченої ради протягом 3 робочих днів гаранту освітньої програми, а копія освітньої програми – до навчального відділу Університету (для освітніх програм третього освітнього рівня – до відділу аспірантури та докторантури). Після прийняття позитивного рішення Вченою радою Університету розроблені освітні програми розміщуються на сайті Університету.

5. Порядок оновлення освітніх програм

5.1. Освітня програма підлягає щорічному перегляду та оновленню, при необхідності, з урахуванням розвитку науки, культури, економіки, техніки, технологій і соціальної сфери. Підстави для перегляду освітньої програми:

- ініціатива гаранта та/або групи розробників освітньої програми, керівника та/або проектної групи спеціальності, науково-педагогічних працівників кафедр, що задіяні у підготовці здобувачів вищої освіти відповідної освітньої програми; керівництва Університету, факультету/інституту, інших зацікавлених сторін (здобувачів вищої освіти, роботодавців тощо);

- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру та/або інших

ресурсних умов реалізації освітньої програми;

- введення стандартів вищої освіти та/або професійних стандартів;
- результат цілеспрямованого моніторингу та аудиту освітньої програми, оцінки її успішності та потреб суспільства й економіки (самооцінювання відповідно до критеріїв, затверджених Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти), кафедрою, яка реалізує освітню програму;
- наявність висновків про недостатньо високу якість освітньої програми за результатами отриманих, у результаті внутрішніх процедур оцінки якості освітньої програми;
- наявність висновків, отриманих, у результаті зовнішніх процедур оцінки якості освітньої програми, зокрема рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

5.2. Оновлення освітньої програми може відбуватися у різних її частинах:

- обсяг, зміст, заплановані результати навчання (за умови їх вдосконалення, уточнення);
- навчальний план (у частині переліку й найменування дисциплін (модулів) обов'язкової частини і частини вільного вибору студентами, розподілу дисциплін за видами занять, семестрами, формами контролю, кількістю кредитів тощо);
- силабуси дисциплін (модулів) (у частині найменування дисципліни (модуля), кількості та змісту розділів (тем) дисципліни, співвідношення видів занять, змісту й форми контролю самостійної роботи);
- програми практик (у частині найменування практик, їх етапів, змісту й форми контролю самостійної роботи).
- форми атестації у разі зміни освітніх стандартів

5.3. Забезпечення організації перегляду й оновлення освітньої програми є обов'язком гаранта освітньої програми. Гарант освітньої програми збирає і систематизує пропозиції і зауваження щодо освітньої програми до 01 квітня. Таблиця пропозицій змін і зауважень до освітніх програм надається гарантом освітньої програми для оприлюднення на офіційному сайті Університету для

громадського обговорення не пізніше як за один місяць до їх розгляду на рівні відповідних структур. Ще тиждень відводиться для оприлюднення пропозицій та зауважень, які могли надійти під час громадського обговорення.

5.4. Пропозиції і зауваження по оновленню освітньої програми спеціальності (спеціалізації) розглядаються на засіданні випускових кафедр за спеціальністю та спеціалізацією з обов'язковою присутністю гаранта освітньої програми, групи забезпечення і здобувачів вищої освіти. Рішення оформлюється у вигляді витягу з протоколу засідання кафедри за спеціальністю та спеціалізацією, який, крім завідувачів кафедр, також підписує гарант освітньої програми. Пропозиції подаються на розгляд і затвердження до інших структур Університету залежно від частин яких вони стосуються.

5.5. При змінах, що стосуються обсягів освітніх компонентів, послідовності їх вивчення, назв і змісту освітніх компонентів, уточнення запланованих результатів навчання (а не їх змінах) і модифікації навчального плану витяг із протоколу засідання кафедри, де зазначені підстави змін, разом із оновленим змістом освітньої програми і навчальним планом надається до навчального відділу (для освітніх програм третього освітнього рівня – до відділу аспірантури та докторантури) Університету для погодження на предмет збереження вимог щодо його структури та розподілу кредитів за різними складовими (обов'язкової частина і частина вільного вибору студентами, розподіл дисциплін за видами занять, семестрами, формами контролю тощо) і потім передається до Вченої ради інституту/факультету на розгляд. За позитивного рішення, оформлюється витяг із протоколу засідання Вченої ради інституту/факультету, який разом із оновленим змістом освітньої програми і зміненим навчальним планом та таблицею пропозицій і зауважень, отриманих під час громадського обговорення, передається до науково-методичної ради Університету та комісії Вченої ради Університету з експертизи якості освітніх програм спеціальностей. Для розгляду пропонованих змін може бути проведена експертиза і процедура. Рішення науково-методичної ради та комісії Вченої ради Університету з експертизи якості освітніх програм спеціальностей оформлюються у вигляді

витягів з протоколу їх засідань і надаються гаранту освітньої програми впродовж 3 робочих днів.

5.6. Зміни в освітній програмі, що стосуються обсягів освітніх компонентів, послідовності їх вивчення, назв і змісту освітніх компонентів, уточнення запланованих результатів навчання (а не їх змін) і модифікації навчального плану затверджуються Вченою радою Університету. Для цього гарант освітньої програми всі документи щодо освітньої програми, яка оновлюється (оновлена освітня програма, навчальний план, таблиця пропозицій і зауважень, отриманих під час громадського обговорення) разом з Листом-погодженням передає секретареві Вченої ради Університету. Гарант освітньої програми готує Лист-погодження, де мають бути підписи: гаранта освітньої програми, завідувача випускової кафедри, голови вченої ради інституту/факультету, начальника навчального відділу (для освітніх програм третього освітнього рівня – завідувача аспірантури та докторантури), голови науково-методичної ради Університету, голови комісії Вченої ради Університету з експертизи якості освітніх програм спеціальностей, які підтверджують оновлення освітньої програми в Університеті.

5.7. При позитивному рішенні Вченої ради Університету по змінах в освітній програмі, що стосуються обсягів освітніх компонентів, послідовності їх вивчення, назв і змісту освітніх компонентів, уточнення запланованих результатів навчання і модифікації навчального плану до навчального відділу не пізніше 31 травня передається оновлений навчальний план із підписами посадових осіб.

5.8. Після затвердження на Вченій раді Університету оновлені освітні програми розміщуються на сайті Університету та впроваджуються у наступному навчальному році на всіх курсах.

5.9. При оновленні програм змісту освітніх компонентів, програм практик витяг із протоколу засідання кафедри, де висвітлено обґрунтування змін, передається до навчально-методичних комісій інституту/факультету. Витяг підписує, крім завідувача кафедри, також гарант освітньої програми. При

позитивному рішенні оформлюється витяг із протоколу засідання навчально-методичної комісії інституту/факультету, який передається до Вченої ради інституту/факультету. Після прийняття позитивного рішення Вченою радою інституту/факультету (не пізніше 31 травня) оновлені програми дисциплін і практик розміщуються у навчально-методичних комплексах дисциплін/силабусах та на сайті Університету.

6. Закриття освітньої програми

6.1. Рішення про закриття освітньої програми з числа тих, що реалізуються в Університеті, приймає Вчена рада.

6.2. Освітня програма може бути вилучена з переліку освітніх програм, які реалізуються в Університеті за наступних причин: 1) у разі відсутності набору здобувачів вищої освіти на навчання протягом 3 років за новою освітньою програмою та відсутності здобувачів вищої освіти, які навчаються за відповідною освітньою програмою (за поданням гаранта освітньої програми); 2) у разі перегляду освітньої програми, що призвів до зміни її назви, запланованих результатів навчання; 3) з ініціативи Вченої ради факультету/інституту, обґрунтоване рішення якої про відмову від реалізації освітньої програми пов'язано зі зміною кадрового складу групи забезпечення, або інших вагомих причин.

7. Прикінцеві положення

7.1. Це Положення набуває чинності після його ухвалення Вченою радою Університету та затвердження наказом ректора.

7.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться за рішенням Вченої ради Університету й затверджуються наказом ректора.

7.3. Визнати таким, що втратило чинність Положення про освітню програму підготовки здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті Богдана Хмельницького (затверджено наказом № 07/01-05 від 03.04.2020 р.).

Виконавець О.В. Жуков

ПОГОДЖЕНО